

ΣΤΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

Σε όλες τις ασκήσεις να θεωρηθούν γνωστά

$K_e=9 \cdot 10^9 \text{ Nm}^2/\text{C}^2$ $q_p=1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $m_p=1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$, $e=-1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $m_e=9,1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$, $q_p=1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $m_p=1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$.

1. Διαθέτουμε έξι φορτισμένα σώματα Α, Β, Γ, Δ, Ε και Ζ. Με βάση μια σειρά παρατηρήσεων, ένας μαθητής οδηγήθηκε στα εξής συμπεράσματα:

i) τα σώματα Α, Β, και Γ ανά δύο έλκονται,

ii) τα σώματα Δ, Ε και Ζ ανά δύο απωθούνται.

α. Είναι λανθασμένο κάποιο από τα συμπεράσματα αυτά; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας. β. Αν το σώμα Δ έχει αρνητικό φορτίο, ποιο είναι το είδος του ηλεκτρικού φορτίου των σωμάτων Ε και Ζ;

2. Υπεραπλουστεύοντας την πραγματική δομή των σωμάτων, υποθέτουμε ότι μια γυάλινη ράβδος έχει 100 ηλεκτρόνια και 100 πρωτόνια και το μάλλινο ύφασμα έχει 70 ηλεκτρόνια και 70 πρωτόνια. Μετά την τριβή, η γυάλινη ράβδος βρέθηκε με 20 ηλεκτρόνια λιγότερα από αυτά που είχε πριν την τριβή.

α. Πόσα ηλεκτρόνια έχει το ύφασμα μετά την τριβή; β. Σε ποια θεμελιώδη αρχή βασιστήκατε για να απαντήσετε στο προηγούμενο ερώτημα;

3. Έχουμε τέσσερις μικρές φορτισμένες σφαίρες Α, Β, Γ και Δ.

Αν είναι γνωστό ότι η σφαίρα Α απωθεί τη σφαίρα Γ, η σφαίρα Β απωθεί τη σφαίρα Δ, η σφαίρα Β έλκει τη σφαίρα Γ και ότι η σφαίρα Α είναι θετικά φορτισμένη, να βρείτε το πρόσημο του φορτίου που φέρουν οι σφαίρες.

4. Δύο ακίνητα σημειακά φορτία απωθούνται μεταξύ τους με δύναμη μέτρου $F=18 \times 10^{-4} \text{ N}$. Πόσο γίνεται το μέτρο της δύναμης αυτής, όταν η μεταξύ τους απόσταση r

α. ελαττωθεί κατά $r/2$.

β. αυξηθεί κατά $r/2$.

[Απ. (α) $72 \times 10^{-4} \text{ N}$, (β) $8 \times 10^{-4} \text{ N}$]

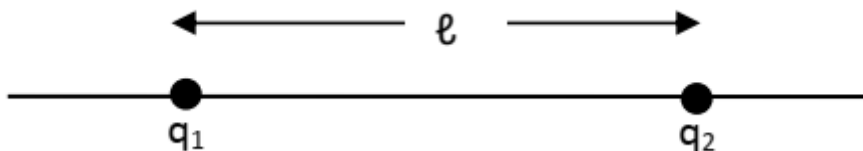
5. Δύο μικρές ακίνητες φορτισμένες σφαίρες απωθούνται μεταξύ τους με δύναμη μέτρου $F=12 \text{ N}$. Να υπολογίσετε το μέτρο της απωστικής δύναμης μεταξύ τους, αν

α. διπλασιάσουμε το φορτίο κάθε σφαίρας.

β. διπλασιάσουμε το φορτίο της μιας σφαίρας διπλασιάζοντας ταυτόχρονα τη μεταξύ τους απόσταση.

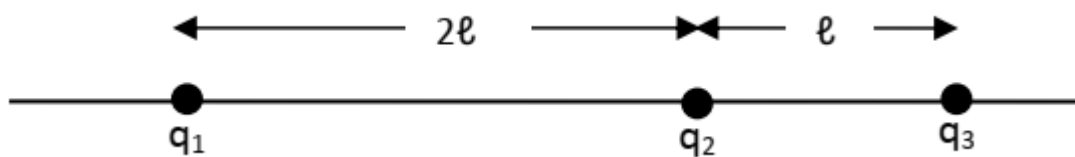
[Απ. (α) 48 N, (β) 6 N]

6. Δύο σημειακά φορτία $q_1 = +5 \text{ nC}$ και $q_2 = -6 \text{ nC}$ απέχουν μεταξύ τους απόσταση ℓ , όταν η ηλεκτρική δύναμη που δέχονται μεταξύ τους έχει μέτρο 6,75 N. Να υπολογίσετε την απόσταση ℓ . Δίνεται $K = 9 \times 10^9 \text{ N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{C}^{-2}$.

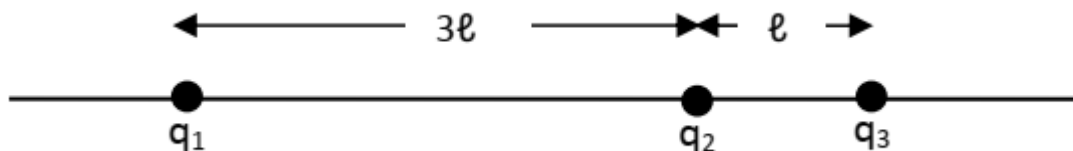
7. Τρία σημειακά φορτία $q_1 = +20 \mu\text{C}$, $q_2 = -60 \mu\text{C}$ και $q_3 = +40 \mu\text{C}$, βρίσκονται σε ευθεία γραμμή, όπως δείχνει το σχήμα. Δίνεται ότι $\ell = 3 \text{ m}$. Να υπολογίσετε τη συνισταμένη ηλεκτρική δύναμη που δέχεται το q_1 από τα άλλα δύο

φορτία. Δίνεται $K = 9 \times 10^9 \text{ N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{C}^{-2}$.

8. Τρία σημειακά φορτία $q_1 = -80 \mu\text{C}$, $q_2 = +20 \mu\text{C}$ και $q_3 = -40 \mu\text{C}$, βρίσκονται σε ευθεία γραμμή, όπως δείχνει το σχήμα. Δίνεται ότι $\ell = 3 \text{ m}$.

Να υπολογίσετε τη συνισταμένη ηλεκτρική δύναμη που δέχεται το q_3 από τα άλλα δύο φορτία. Δίνεται $K = 9 \times 10^9 \text{ N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{C}^{-2}$.

9. Μικρή σφαίρα έχει φορτίο $-2 \mu\text{C}$.

i) Πόση δύναμη εξασκεί σε ένα ηλεκτρόνιο που απέχει 1 cm από το κέντρο της;

ii) Πόσα ηλεκτρόνια πρέπει να της αφαιρέσουμε για να αποφορτιστεί;

iii) Πόσο θα αλλάξει η μάζα της;

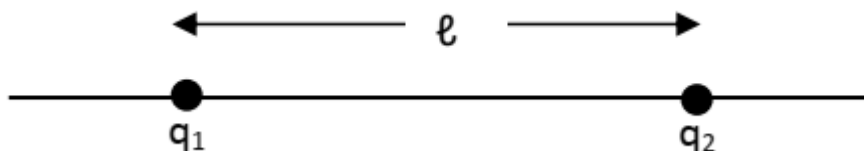
$e = -1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31} \text{ kg}$.

10. Δύο πρωτόνια απέχουν 10^{-10} m . Βρείτε τις δυνάμεις εξαιτίας των φορτίων τους και εξαιτίας των μαζών τους. Ποιος ο λόγος των δύο δυνάμεων; Τι συμπεράσματα προκύπτουν;

$q_p = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$, $m_p = 1,67 \cdot 10^{-27} \text{ kg}$.

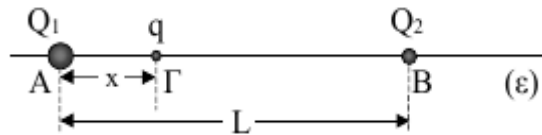
11. Δύο σημειακές μάζες $m_1 = m_2 = 3 \cdot 10^{-2} \text{ kg}$ κρέμονται από το ίδιο σημείο με δύο νήματα, ίσου μήκους $l = 3 \text{ m}$. Αν δώσουμε ίσα φορτία Q στις σφαίρες, αυτές απομακρύνονται και ισορροπούν σε νέα θέση, απέχοντας μεταξύ τους 3 m . Ποιο το φορτίο Q ;

12. Δύο σημειακά φορτία $q_1 = +12 \mu\text{C}$ και $q_2 = +3 \mu\text{C}$ απέχουν μεταξύ τους απόσταση $\ell = 0,3 \text{ m}$, όπως δείχνει το σχήμα.

Να υπολογίσετε την απόσταση ενός σημείου από το q_1 πάνω στην ευθεία που ενώνει τα δύο φορτία, ώστε η συνισταμένη δύναμη πάνω σε ένα τρίτο φορτίο q_3 που θα τοποθετηθεί στο σημείο αυτό, να είναι μηδέν. Δίνεται $K = 9 \times 10^9 \text{ N} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{C}^{-2}$.

13. Δύο ακίνητα σημειακά φορτία $Q_1 = 4 \mu\text{C}$ και $Q_2 = 2 \mu\text{C}$ απέχουν μεταξύ τους $L = 0,9 \text{ m}$. Ένα άλλο σημειακό φορτίο $q = 1 \mu\text{C}$ τοποθετείται στο σημείο Γ, σε απόσταση $x = 0,3 \text{ m}$ από το φορτίο Q_1 .

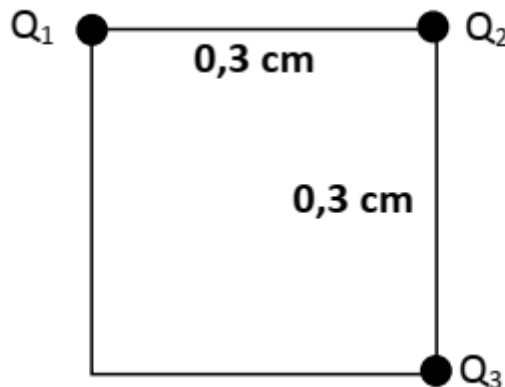
Να βρείτε

α. το μέτρο της δύναμης που ασκεί καθένα από τα φορτία Q_1 και Q_2 στο φορτίο q .

β. τη συνολική δύναμη που δέχεται το φορτίο q .

[Απ. (α) 0,4 N, 0,05 N, (β) 0,35 N ομόρροπη της F]

14. Στις τρεις κορυφές ενός τετραγώνου πλευράς 0,3 cm, βρίσκονται τα σημειακά φορτία $Q_1 = +60 \text{ nC}$, $Q_2 = +40 \text{ nC}$ και $Q_3 = -90 \text{ nC}$, όπως δείχνει το σχήμα. Δίνεται $K = 9 \times 10^9 \text{ N.m}^2.\text{C}^{-2}$.

Να υπολογίσετε τη συνισταμένη δύναμη που ασκείται στο Q_2 από τα άλλα δύο φορτία.

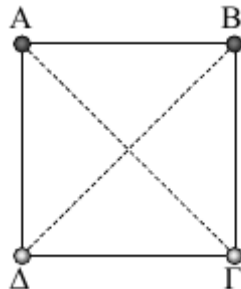
15. Δύο μικρές σφαίρες φορτίζονται με ίσα και ετερόνυμα φορτία και τοποθετούνται σε απόσταση $L = 1,6 \text{ m}$ μεταξύ τους. Οι σφαίρες αλληλεπιδρούν με δύναμη μέτρου $F = 3,6 \text{ N}$. Να βρείτε

α. το φορτίο κάθε σφαίρας.

β. τον αριθμό των ηλεκτρονίων που πλεονάζουν στην αρνητικά φορτισμένη σφαίρα.

[Απ. (α) $Q_1 = 32 \text{ μC}$, $Q_2 = -32 \text{ μC}$, (β) 2×10^{14} ηλεκτρόνια]

16. Τέσσερις όμοιες μικρές σφαίρες Α, Β, Γ και Δ βρίσκονται στις τέσσερις κορυφές ενός τετραγώνου πλευράς α. Καθεμιά από τις σφαίρες Α και Β έχει θετικό φορτίο $2q$ ενώ οι σφαίρες Γ και Δ είναι αφόρτιστες. Φέρνουμε σε επαφή τις σφαίρες Α και Β με τις σφαίρες Δ και Γ, αντίστοιχα, και τις επαναφέρουμε στις αρχικές τους θέσεις.

α. Να βρείτε τη δύναμη που ασκείται στη σφαίρα Γ εξαιτίας της σφαίρας Α.

β. Να συγκρίνετε τα μέτρα των δυνάμεων μεταξύ των σφαιρών Α και Β πριν και μετά την επαφή.